

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3033/2019. (II. 13.) AB HATÁROZATA

a Kúria Kfv.V.35.127/2018/4. számú ítélete, valamint a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.K.27.039/2017/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.V.35.127/2018/4. számú ítélete, valamint a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.K.27.039/2017/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.
2. Az Alkotmánybíróság az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. törvény 2014. szeptember 30-án hatályba lépett 12/D. §
  - (2) bekezdésének „– a kötelezettség eredeti esedékessége napjára vonatkozó hatállyal – az adószámlán” kitétele és „A különadó-kötelezettséget és az átalányközteher-kötelezettséget az adóhatóság ugyanazon az adószámlán tartja nyilván.” mondata;
  - (3) bekezdése *b)* pontjának „15” százalékos mértéket meghatározó része;
  - (7) bekezdésének „A magánszemély a módosuló kötelezettségeivel kapcsolatban külön késedelmi kamatra nem jogosult.” és „A kérelem nem érinti továbbá a magánszemély 11. § (3) bekezdés *c)* pontja szerinti jogosultságait.” mondatai;
  - (9) bekezdése,
  - (11) bekezdésének „ellenőrzés keretében” kitétele, valamint az „akkor is, ha az érintett bevallás vonatkozásában korábban már ellenőrzéssel lezárt időszakot eredményező vizsgálatot végzett” mondatrésze
 alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikke (2) bekezdésének *c)* és *d)* pontjai, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLL törvény (a továbbiakban Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg „a Kúriának a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.K.27.039/2017/4. számú ítéletét hatályában fenntartó Kfv.V.35.127/2018/4. számú ítéletének, valamint hatályában fenntartott 5.K.27.039/2017/4. számú Közigazgatási és Munkaügyi Bírósági ítélet alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat”, mivel a határozatok sértik Magyarország Alaptörvénye I. cikk (3) bekezdését, II. cikkét, XIII. cikk (1) bekezdését, XV. cikk (1)–(2) bekezdéseit, XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseiben foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz és jogorvoslathoz fűződő jogot. A közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletével kapcsolatban utalt az Alkotmánybíróság korábbi végzésére, amely az ítélet ellen korábban benyújtott alkotmányjogi panaszát – a felülvizsgálati eljárásra tekintettel – visszautasította.
- [2] Kérte azt is az Alaptörvény 24. cikke (2) bekezdésének *c)* pontja és az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. törvény (a továbbiakban: Eptv.) 2014. szeptember 30-án hatályba lépett 12/D. §
  - (2) bekezdésének „– a kötelezettség eredeti esedékessége napjára vonatkozó hatállyal – az adószámlán” kitétele és „A különadó-kötelezettséget és az átalányközteher-kötelezettséget az adóhatóság ugyanazon az adószámlán tartja nyilván.” mondata;
  - (3) bekezdése *b)* pontjának „15” százalékos mértéket meghatározó része;

- (7) bekezdésének „A magánszemély a módosuló kötelezettségévei kapcsolatban külön késedelmi kamatra nem jogosult.” és „A kérelem nem érinti továbbá a magánszemély 11. § (3) bekezdés c) pontja szerinti jogosultságait.” mondatai;
  - (9) bekezdése,
  - (11) bekezdésének „ellenőrzés keretében” kitétele, valamint az „akkor is, ha az érintett bevallás vonatkozásában korábban már ellenőrzéssel lezárt időszakot eredményező vizsgálatot végzett” mondatrésze alaptörvényellenességét az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltóság védelméhez való jog sérelme miatt és semmisítse meg azokat.
- [3] Javasolta, hogy az Alkotmánybíróság hivatalból vizsgálja meg az Egptv. 12/D. §-ának hivatkozott rendelkezései nemzetközi szerződésbe ütközését is.
- [4] Az Alkotmánybíróság a viszonylag nagy terjedelmű indítványt a tartalma alapján bírálta el.
- [5] 1.1. Az indítványra okot adó ügyben a 2011. augusztus 15. napjával megszűnt jogviszonya utáni kifizetéseknél az indítványozót terhelő végkielégítési különadó, később átalányközteher-kötelezettség és ezek mikénti bevallása, a közterhek levonása, megfizetése, önellenőrzése, az adóhatóság eljárása (kizárása, kijelölése) volt vitatott. A jelen alkotmányjogi panasszal érintett bírósági ítéletet a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság új eljárásban, azt követően hozta, hogy a Kúria az alperes adóhatóság felülvizsgálati kérelmét befogadta, érdemben elbírálta. A Kúria a Kfv.I.35.162/2016/5. számú végzésével a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság korábbi, közigazgatási perben hozott (a 5.K.27.190/2015/7. számú végzéssel kijavított) 5.K.27.190/2015/6. számú ítéletét – amely az első- és másodfokú adóhatóság határozatait hatályon kívül helyezte és az elsőfokú adóhatóságot új eljárásra utasította – hatályon kívül helyezte és a bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasította. A Kúria a végzésben az új eljárás lefolytatására utasításokat adott a bíróságnak.
- [6] A Kúria által hatályon kívül helyezett korábbi bírósági ítéletnek az indokolása azt állapította meg az adóhatósági eljárással kapcsolatban, hogy:
- nem volt az illetékes igazgatóság vezetője részéről olyan bejelentés, amely az elfogultságot mint szubjektív indokot megállapíthatóvá tette volna, ekként az illetékes adóigazgatóság kizárása jogsabálysértő volt;
  - a kijelölő végzés joghatályos közlése sem történt meg addig, amíg a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Adóigazgatóság elkezdte az eljárását, közlés hiányában pedig a joghatás sem következhetett be;
  - a kijelölt szervezeti egység nem a megindult és már folyamatban lévő eljárást folytatta, hanem helyette egy teljesen más eljárást kezdett meg.
- [7] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság, semmisségi ok miatt, hatályon kívül helyezte a közigazgatási határozatot, az ügy további érdemi vizsgálatába, a határozat tartalmi felülvizsgálatába pedig nem bocsátkozott, figyelemmel arra, hogy a semmisség mint súlyos eljárási hiba, tartalmilag felülvizsgálhatatlanná tette a határozatot.
- [8] A jogerős ítélet ellen az alperes adóhatóság felülvizsgálati kérelemmel élt.
- [9] A Kúria a Kfv.I.35.162/2016/5. számú végzésével a közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra, és új határozat hozatalára utasította.
- [10] A Kúria a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálata keretében arra jutott, hogy az illetékes igazgatóság igazgatója – ha megkésve is, de – elfogultságot jelentett be. A kijelölt megyei adóigazgatóság valamennyi, az indítványozó önellenőrzésével kapcsolatos ügyre kijelölést kapott. A kijelölő végzéssel a megyei adóigazgatóságnak beállt az eljárási kötelezettsége, függetlenül attól, hogy a kizárásról és kijelölésről készített végzést az ügyféllel közölték-e addig. A Kúria szerint továbbá nincs a hatóságnak automatikus kiutalási kötelezettsége, mert élhet az ellenőrzés jogával az adott ellenőrzési fajta elrendelésével. A Kúria a végzése [30] pontjában arra utasította az elsőfokú bíróságot, hogy érdemben vizsgálja: a benyújtott önellenőrzéssel helyesbített 2011. évi adózással összefüggésben van-e a 2014. szeptember 30. napjától hatályos egyes törvényeknek a költségvetési tervezéssel, valamint a pénzüpiaci és a közüzemi szolgáltatások hatékonyabb nyújtásával összefüggő módosításáról szóló 2014. évi XXXIX. törvény 37. §-án alapuló átalányközteher fizetési kötelezettsége az indítványozónak. Az alkotmányjogi panasz szerint „ez a rendelkezés kizárta azt, hogy új eljárásban vizsgálni lehessen a bevallás benyújtása és az ellenőrzés elrendelése közötti időszakban a hatáskör gyakorlási kötelezettség mulasztását” és így az indítványozó ezzel kapcsolatos jogorvoslati lehetőséget.
- [11] A Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az új eljárásban meghozott, a jelen alkotmányjogi panasszal érintett, 5.K.27.039/2017/4. számú jogerős ítéletével az indítványozó kereseti kérelmét elutasította. A megismételt eljárásban hozott jogerős ítélet a kereseti kérelemben szereplő egyes, a korábbi eljárásban vitássá tett eljárási jog-

szabálysértések vonatkozásában nem tartalmaz érvelést, kizárólag a kiegészítő ellenőrzés elrendelésével, illetőleg a nyilatkozattételre felhívást érintő elírásokkal foglalkozik.

- [12] Az alkotmányjogi panasz szerint az ítélet az indítványozó által felhívott egyes, a semmisségi okok körébe eső jogszabálysértésekkel kapcsolatban utal ugyan egyfajta bírói álláspontra, ám kizárólag olyan formában: az ítélet tényállási részében a Kúria Kfv.I.35.162/2016/5. számú végzését összefoglalja, nagyrészt a jogszabályi megjelölések nélkül; hivatkozik továbbá arra, hogy a Kúria e jogszabálysértéseket végzésében érdemben elbírálta.
- [13] Az ítélet ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel élt. A Kúria az ítéletet hatályában fenntartotta (Kfv.V.35.127/2018/4.).
- [14] 1.2. A panasz lényeges tartalma szerint a bírósági ítélet indokolásának tartalmaznia kell azt, hogy a felperes kereseti kérelmében előadott egyes jogalapokról, megjelölt jogszabálysértésekről mi volt a bíróság tényeken és jogszabályon nyugvó álláspontja. A 2018. január 1-jével hatályba lépő új polgári perrendtartás a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény érvényesíthetőségének előfeltételeként szabja, hogy a közigazgatási ügyben eljáró bíróság a jogsértést megállapítsa. Márpedig olyan jogsértést is elkövethet a közigazgatási szerv, amely közigazgatási határozat hatályon kívül helyezésére nem vezethet. Közigazgatási perben így egyértelműen kimunkált, jogszabálysértésre utaló felperesi előadás alapján nincs olyan kérdés, amelyről a bíróságnak indokolt módon ne kellene határoznia, márpedig a jelen ügyben ez történt. Az, hogy a jogerős ítélet bizonyos felperesi előadásokra, jogszabálysértésekre ki sem tér, sérti a tisztességes eljáráshoz, illetőleg jogorvoslathoz fűződő jogot. Másrészt a kiegészítő ellenőrzést és a nyilatkozattételre felhívást annak körében sérelmezi az indítványozó, hogy több más jogszabálysértéssel együtt véleménye szerint ez is mutatja: a hatóság által hozott döntések indokolásának valótlanlansága, a sorozatos elírások, tévedések hallgatások, helytelen jogszabályi hivatkozások mennyisége és a hibák jellege az eljárás szabályszerűsége ügyféli kontrollálásának, az ügyféli jogok gyakorlásának akadálya. Ezekkel összefüggésben az ítélet nem tartalmazott indokolást, a bíróság így ezzel is megsértette a tisztességes eljáráshoz, a hatékony jogorvoslathoz való jogot.
- [15] 1.3. Az indítványozó szerint az elsőfokú bíróság ítélete a tisztességes eljáráshoz való jogot, a tulajdonhoz való jogot, az alapjogok törvényhez kötött és a szükséges mértéket túl nem lépő korlátozásának követelményét [Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése], az egyenlő bánásmód követelményét és az indokolatlan megkülönböztetés tilalmát is sértette, amikor az Egptv. 12/D. § (7) bekezdésére hivatkozással azt állapította meg, hogy késedelmi kamatra az indítványozó nem volt jogosult.
- [16] 1.4. Az alkotmányjogi panasz indítványt tartalmaz az alkalmazott jogszabály (a 12/D. § rendelkező részben megjelölt szövegrészei) alaptörvény-ellenességét illetően is, az Alaptörvény II. cikke (az emberi méltóság védelméhez való jog) sérelmére hivatkozva. Utal arra is, hogy az Alkotmánybíróságnak hivatalból kellene vizsgálnia e szabályok nemzetközi szerződésbe ütközését.

II.

- [17] 1. Az Alaptörvény indítványban felhívott rendelkezései:

„I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. [...]”

„II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

„XII. cikk (1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához. [...]”

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. [...]"

„XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni. [...]"

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. [...]"

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti."

[18] 2. Az Egptv. érintett rendelkezései:

„12/D. § (2) Az állami adóhatóság az (1) bekezdés szerinti kérelem alapján az (1) bekezdésben meghatározott jövedelem után a 98 százalékos adómértékkel megállapított különadó-kötelezettség és az ahhoz kapcsolódóan megállapított jogkövetkezmény helyett – a kötelezettség eredeti esedékessége napjára vonatkozó hatállyal – az adószámlán átalányközteher-kötelezettséget állapít meg. Az átalányközteher-kötelezettség a különadó alapja vagy annak arányos részei után a (3) vagy a (4) bekezdés, vagy a (3) és a (4) bekezdés szerinti mérték alkalmazásával meghatározott összeg. A különadó-kötelezettséget és az átalányközteher-kötelezettséget az adóhatóság ugyanazon az adószámlán tartja nyilván.

(3) Ha a 98 százalékos adómértékkel a különadót

- a) a 2010. adóévre kellett megállapítani, 40 százalék,
- b) a 2011. adóévre kellett megállapítani, 15 százalék,
- c) a 2012. adóévre kellett megállapítani, 20 százalék,
- d) a 2013. adóévre kellett megállapítani, 25 százalék

az átalányközteher mértéke, feltéve, hogy a magánszemély kizárólag jogszabály rendelkezése alapján, a jogszabályban meghatározott legkisebb mértéket meg nem haladó értékben szerzett (a továbbiakban az e feltételeknek megfelelő bevétel: jogszabály alapján megszerzettnek minősülő bevétel) a 9. § (2) bekezdése szerinti adóalapba tartozó bevételt. [...]"

(7) A magánszemély a módosuló kötelezettségével kapcsolatban külön késedelmi kamatra nem jogosult. A magánszemély (1) bekezdés szerinti kérelme nem érinti a 2013. december 31-ét megelőzően hatályos rendelkezés szerint 98 százalékos mértékkel adóztatható jövedelemmel összefüggő, kifizetőt terhelő adókötelezettséget. A kérelem nem érinti továbbá a magánszemély 11. § (3) bekezdés c) pontja szerinti jogosultságait. [...]"

(9) E § nem alkalmazható, ha a magánszemély hazai vagy nemzetközi jogorvoslati fórum döntése alapján kártérítésre jogosulttá vált. Amennyiben a jogorvoslat folyamatban van, az adóhatóság az e § szerinti eljárást csak abban az esetben indítja meg, ha a magánszemély a kérelmében nyilatkozik arról, hogy a jogorvoslati kezdeményezést visszavonta, és az ezt igazoló iratokat a kérelemhez csatolja.

[...]"

(11) Amennyiben a magánszemély a 98 százalékos adómértékkel megállapított adókötelezettségét az adóbevallásban e § hatálybalépését megelőzően már csökkentette, illetve a különbözetet visszaigényelte (ide nem értve azt az esetet, ha a visszaigénylésre azért került sor, mert nem állt fenn különadó-fizetési kötelezettség), az adóhatóság ellenőrzés keretében hivatalból állapítja meg az átalányközteher-kötelezettséget, akkor is, ha az érintett bevallás vonatkozásában korábban már ellenőrzéssel lezárt időszakot eredményező vizsgálatot végzett."

III.

[19] 1. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Ügyrend

31. § (6) bekezdése azonban lehetővé teszi, hogy az előadó alkotmánybíró a panasz befogadásáról szóló döntés helyett a panasz érdemi elbírálását tartalmazó határozat-tervezetet terjesszen a testület elé.
- [20] A panasz megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek.
- [21] Az indítvány megjelölte az indítványozó jogosultságát és az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont]; az Abtv. 26. § (1) bekezdésében és 27. §-ában foglalt hatáskörben kérte az Alkotmánybíróság eljárását. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést és törvényi rendelkezést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], valamint az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítványozó indokát adta az eljárás megindításának, kifejtette az Alaptörvényben foglalt és az indítványban felhívott jogok sérelmének a lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], indokolta továbbá azt is, hogy a támadott bírói döntés és törvényi rendelkezés miatt ellentétes az Alaptörvény általa felhívott rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet terjesztett elő a támadott bírói döntés és törvényi rendelkezés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [22] 2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság mérlegeléssel állapítja meg, hogy az indítványozó teljesítette-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, így különösen az Abtv. 26–27. §-ai szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint az Abtv. 29–31. §-ai szerinti feltételeket.
- [23] Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak értelmében az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Az Alkotmánybíróság külön vizsgálta, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése és az Abtv. 27 §-a alapján benyújtott panasz megfelel-e az Abtv. 29. §-ának.
- [24] 2.1. A tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, és az abból levont következtetés megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {elsőként lásd: 3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [12] és 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; megerősítette: 3129/2015. (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [5]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ekként a tényállás feltárása, a bizonyítékok mérlegelése és ennek alapján a következtetések levonása a bíróságok feladata, amely önmagában alkotmányossági kérdést nem vet fel {3250/2014. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [11]; 3239/2013. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [14], 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [16], 3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [41]}. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, nem ténybíró, a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok értékelése és ezen keresztül a tényállás megállapítása, illetve annak felülvizsgálata a jogorvoslati eljárás(ok) során a bíróságok, végző soron a Kúria feladata {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]}. Mindezt kiegészítik a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban megállapítottak, miszerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása (Indokolás [89]).
- [25] A történeti tényállás, a hatósági eljárások és pertörténet részletes ismertetése alapján az indítványozó szerint a végkielégítési különadójának önellenőrzésével kapcsolatos adóhatósági eljárást felülvizsgáló bírósági eljárás és a Kúria eljárása azért alaptörvény-ellenes a felhívott alaptörvényi szabályok fényében, mert – a megismételt eljárásban a Kúria utasításait végrehajtva – a bíróság érdemben már nem foglalkozott azokkal az indítványozói kifogásokkal, amelyek az adóhatóság szerinte semmisséget okozó egyes eljárási szabálytalanságaira vonatkoztak.
- [26] Az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés a panasz alapján a bírói döntéssel kapcsolatban az, hogy ha a megismételt eljárásban a bíróság a Kúria utasításait végrehajtva csupán utal a kúriai döntésben foglaltakra,

akkor az az indokolási kötelezettség teljesítése szempontjából a tisztességes bírósági tárgyaláshoz és a jogorvoslathoz való jog tükrében az Alaptörvénnyel összhangban áll-e. (Az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvény egyéb szabályai állított sérelmét illetően – az összefüggés hiánya miatt – a befogadásnak nem állnak fenn a feltételei.)

- [27] 2.2. Az Alkotmánybíróság a végkielégítési különadót több határozatban vizsgálta. A 3146/2016. (VII. 22.) AB határozat az Egptv. 12/D. § (4) és (7) bekezdései elleni bírói kezdeményezést bírálta el. A 3165/2015. (VII. 24.) AB végzés az Egptv. 12/D. § (9) bekezdése elleni alkotmányjogi panaszról szól. A 3076/2015. (IV. 23.) AB végzés Egptv. 12/D. § (7) bekezdésének első mondata elleni alkotmányjogi panaszról döntött (98%-os különadó visszatérítéséhez kapcsolódó késedelmi kamat). A végkielégítési különadó és az emberi méltóság védelméhez való jog egyes összefüggéseiről a 37/2011. (V. 10.) AB határozat tartalmaz megállapításokat. Ez utóbbi megállapítja, hogy a különadónak a 2010-es adóévre és azt követő évekre fenntartásáról a törvényhozó rendelkezhet. Az alkotmánybírósági határozatokat követően a végkielégítési különadó eredeti szabályai többször módosultak. Az adó időbeli hatálya, mértéke és az adó alapja az adózókra kedvezőbb irányba változott. Az indítványozót a módosított, kedvezőbb szabályok alapján a 2011-es, az adó bevezetését követő adóévben terhelte végkielégítési különadó.
- [28] Figyelemmel a korábbi alkotmánybírósági határozatokra, az alkotmányjogi panasz az Egptv. 12/D. § egyes szövegrészeit illetően nem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést az emberi méltóság védelméhez való joggal kapcsolatban. Ezért az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított panaszt az Alkotmánybíróság visszautasította.

IV.

- [29] A bírói döntés alaptörvény-ellenességét állító indítvány nem megalapozott.
- [30] 1. A közigazgatási bírászkodás célja a jog feltétlen és egyenlő érvényesülésének biztosítása annak elbírálása útján, hogy a megtámadott közigazgatási cselekmény a fennálló jognak megfelel-e. Magában foglalja a személyek jogszabály által biztosított közjogi (közigazgatási) alanyi jogainak védelmét a hatóságok tévedésével vagy visszaéléseivel szemben, és a tárgyi jogrend védelmét is. Ezekben az ügyekben a bíróság hatásköre mind a tény-, mind a jogkérdés elbírálására kiterjed. Fontos elvi kérdése a közigazgatási bírászkodásnak, hogy a bíróság ítéletei milyen hatással bírnak. A bíróságok ítéletei *inter partes* bírnak érvénnyel, vagyis a felek közt kötelezők. Ez azt jelenti, hogy a közigazgatási bíróságok ítéletei a közigazgatási hatóságokat a konkrét esetben kötik.
- [31] A bíróság határozata a megismételt eljárásban és a közigazgatási cselekmény megvalósítása során köti az eljáró közigazgatási szerveket. A közigazgatási szervet a jogerős bírósági ítélet rendelkezései és indokolása is köti, annak tartalmát a megismételt eljárás és a határozathozatal során köteles figyelembe venni, a megismételt eljárás és a döntéshozatal során annak megfelelően kell eljárnia.
- [32] A bírók függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatóak. A törvényi szabályozás természete szerint elvont, általános, melyből a bíró le tudja vonni az egyedi ügyben a következményeket az ítéletében. Azt mondja ki a bíró, hogy mi az egyedi ügyben a jogos, és hogy történt-e jogsérelem a vitatott ügyben, vagy sem. Az egyedi határozatok felett, amelyeket a bíró a jogszabályok szabad mérlegelésével, valamint meggyőződése alapján hozott, kizárólag belső szakmai kontroll gyakorolható. E szakmai kontroll a jogorvoslati eljárás.
- [33] A jogorvoslati eljárás bírói tevékenység, amelynek során a bírósági szervezet belső függetlenségének biztosításával az első fokon eljáró bíróság határozatát másik, a bírósági szervezeten belül magasabb szintű bíróság felülvizsgálhatja. A jogorvoslati eljárás nem teremt alá-fölé rendeltséget a bíróságok között, tárgya egy újabb eljárás kapcsán az igazságszolgáltatási funkció kiteljesedése. A másodfokú eljárás önálló eljárás, az ügy felülvizsgálatát és új határozat meghozatalát jelenti.
- [34] 2. Az alkotmányjogi panaszra okot adó konkrét ügyben a megismételt eljárásban a bíróság érdemben vizsgálta az adóhatóság határozatát és eljárását. A megismételt eljáráshoz vezető kúriai döntés a bíróságot érdemi eljárásra utasította, ennek nem látta akadályát, semmisségi okot nem észlelt. A bíróságnak a kúriai döntés alapján kellett eljárnia a megismételt eljárásban. Az alperes adóhatóság felülvizsgálati kérelmére a Kúria vizsgálta a bíróságnak a határozat semmisségére vonatkozó döntését. A jelen esetben a megismételt eljárásban az ítélező

bíró a Kúria döntését elfogadva járt el az indítványozó által a korábbi eljárásban vitássá tett eljárási jogszabálysértések vonatkozásában. Átvette ítéletébe a Kúria döntését és a Kúria utasításai szerint járt el, amikor most már érdemben vizsgálta az adóhatóság határozatát. Ez nem azt jelenti, hogy a Kúria végzése kizárta az indítványozó jogorvoslati lehetőségét, mint ahogyan azt a panasz állítja, hanem azt jelenti, hogy a Kúria és a megismételt eljárásban most már a bíróság szerint sem volt akadálya a közigazgatási határozat érdemi felülvizsgálatának. Nem állapítható meg az alkotmányjogi panaszban kifejtett érvek alapján az, hogy az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseiben foglalt tisztességes bírósági tárgyaláshoz és jogorvoslathoz fűződő joga sérült volna az indokolási kötelezettség teljesítése szempontjából.

- [35] 3. Az Egptv. 8–12/F. §-ait 2008. július 26-tól hatályon kívül helyezte az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények módosításáról, valamint a bevándorlási különadóról szóló 2018. évi XLI. törvény 42. §-a. A törvény 41. §-a szerint az Egptv. 12/G. §-sal egészül ki, ennek értelmében az Egptv. 8–12. §-át (a különadó szabályait) nem kell alkalmazni a 2018. január 1-jétől megszerzett jövedelmekre. Az Alkotmánybíróság az indítványban kifejtett érvek alapján nem látott okot arra, hogy hivatalból vizsgálja meg az Egptv. 12/D. §-ának hivatkozott rendelkezései nemzetközi szerződésbe ütközését.

Budapest, 2019. február 5.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1486/2018.

